

वित्त विभागाकडे मंत्रालयीन विभाग व त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व क्षेत्रीय कार्यालय यांचे आकृतीबंध निश्चित करणे, नवीन पदनिर्मिती, रिक्त पदे भरणे इत्यादी विषयांबाबतचे प्रस्ताव विहित नमुन्यात सादर करणे.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन परिपत्रक क्र. पदनि २०२५/प्र.क्र.४४/आ.पु.क.

मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२

दिनांक : १५/०७/२०२५

वाचा :- १) शासन परिपत्रक क्रमांक : पदनि ०६१७/प्र.क्र. २०/आपुक दि.२९/०६/२०१७
२) शासन निर्णय क्रमांक : पदनि २०२२/प्र.क्र. १५/आपुक दि.२७/०४/२०२२

वित्त विभागाकडे मंत्रालयीन विभाग व त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व क्षेत्रीय कार्यालय यांचे आकृतीबंध निश्चित करणे, नवीन पदनिर्मिती, रिक्त पदे भरणे इत्यादी विषयांबाबत खालील प्रस्ताव प्राप्त होत असतात.

- १) आकृतीबंधाचे प्रस्ताव.
- २) पदनिर्मितीसाठी प्रस्ताव.
- ३) अपंग अधिनियमानुसार अधिसंख्य पदे निर्माण करणे.
- ४) न्यायालयीन आदेशानुसार अधिसंख्य पदनिर्मिती करणे.
- ५) परिविक्षाधीन उमेदवाराकरीता अधिसंख्य पदनिर्मिती करणे.
- ६) व्यपगत झालेली पदे पुर्नजिवित करणे.
- ७) रिक्त पदभरती.
- ८) बाह्ययंत्रणेव्वारे घ्यावयाच्या मनुष्यबळ सेवा.
- ९) अस्थायी पदांना मुदतवाढ.

२. वर नमुद विषयांचे प्रस्ताव या कार्यासनास प्राप्त झाल्यानंतर त्यांची छाननी करण्यात येते. छाननी करतांना प्रत्येक विषयानुरूप निकषनिहाय छाननी करण्यात येऊन माहिती तपासण्यात येते. अनेकवेळा सदरचे प्रस्ताव विस्कळीत स्वरूपात प्राप्त होत असतात. तर अनेकवेळा अपूर्ण माहितीवर आधारीत प्रस्ताव प्राप्त होत असतात. त्यामुळे प्रस्ताव तपासतांना अडचणी निर्माण होतात. त्यामुळे प्रस्तावात त्रुटी दर्शविण्यात येवून प्रस्ताव विभागास परत केले जातात. त्यामुळे नाहक कालापव्यय होऊन प्रस्तावास विलंब होतो.

३. त्याचप्रमाणे सेवाविषयक बाबींच्या अनुषंगाने १५० दिवसांच्या सेवाकर्मी कार्यक्रम राबविणेबाबत सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन निर्णय दि.०९ जून, २०२५ अन्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत. त्यानुसार मंत्रालयीन विभाग स्तरावरील तसेच मंत्रालयाबाहेरील प्रशासकीय कार्यालयांसाठी सेवाविषयक गुणांकन कार्यक्रम घोषित केला असून त्यामध्ये “आकृतीबंध” या बाबीचा समावेश आहे.

त्यामुळे मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग तसेच मंत्रालयाबाहेरील प्रशासकीय कार्यालयांचे आकृतीबंध विहीत मुदतीत अंतिम करणे आवश्यक आहेत.

४. त्यामुळे सदरचा विलंब टाळण्याकरिता या कार्यासनात प्राप्त झालेल्या प्रस्तावांची छाननी लवकरात लवकर पुर्ण होण्यासाठी सर्व विभागांनी त्यांचे उपरोक्त विषयांशी संबंधीत प्रस्ताव संदर्भाधीन शासन परिपत्रक दि.२९/०६/२०१७ तसेच वित्त विभागाने आकृतीबंध संदर्भात वेळोवेळी दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना व निर्देशांनुसार वित्त विभागास सादर करतांना सोबतच्या परिशिष्ट “अ” मध्ये दर्शविलेल्या विहित नमुन्यातच त्याच्या सॉफ्ट कॉपीसह सादर करावा.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०७१५१५५०४९३६०५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(भारती जाधव)
अवर सचिव, वित्त विभाग

सोबत - परिशिष्ट-अ

प्रत,

- १) सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव मंत्रालय मुंबई-३२ यांचे स्वीय सहायक.
- २) मंत्रालयीन सर्व विभाग.
- ३) वित्त विभागातील सर्व कार्यासने.
- ४) निवड नस्ती, आपुक.

परिशिष्ट अ

शासन परिपत्रक क्र. पदनि २०२५/प्र.क्र.४४/आ.पु.क. दिनांक १५.०७.२०२५ सोबतचे सहपत्र

१) आकृतीबंधाच्या प्रस्तावात विचारात घ्यावयाचे मुद्दे		
१	विभागाचे/कार्यालयाचे नाव	
२	आकृतीबंध	अ) मंजूर आहे काय? होय /नाही
		ब) कधी
		क) शासन निर्णयाचा दिनांक
३	पदांचा तपशिल	अ) एकूण मंजूर पदे
		ब) भरलेली पदे
		क) रिक्त पदे
		ड) सहा महिन्यापेक्षा जास्त कालावधीतील रिक्त पदे
४	आर्थिक भार	
५	व्यय शाखेचे अभिप्राय	
६	प्रस्तावित पदातील गट क (वाहनचालक) व गट ड पदांची संख्या	
७	सदर पदे नियमित/ बाह्ययंत्रणेव्वारे भरण्यात येतील	
८	प्रस्ताव उपसमिती/ उच्चस्तर समिती समोर सादर करणे	

२) पदनिर्मितीसाठी प्रस्ताव सादर करताना तपासावयाचे निकष

१	विभागाचे/कार्यालयाचे नाव :-	
२	आकृतीबंध	अ) मंजूर आहे काय? होय /नाही
		ब) कधी
		क) शासन निर्णयाचा दिनांक
३	पदांचा तपशिल	अ) एकूण मंजूर पदे
		ब) भरलेली पदे
		क) रिक्त पदे
		ड) सहा महिन्यापेक्षा जास्त कालावधीतील रिक्त पदे
		झ) रिक्त पदे भरली किंवा कसे याबाबत विभागाने खातरजमा करून नवीन पदनिर्मितीचे प्रस्ताव सादर केला आहे काय?
		फ) रिक्त पदे भरण्याबाबत कृती योजना
४	नवीन पदे निर्मितीकरण्याकरीता प्रयोजन	
५	याबाबतचे पूर्व उदाहरण	
६	यासंबंधातील नवीन पदनिर्मितीचे स्पष्टीकरणात्मक कारणमिमासा	
७	आर्थिक भार	
८	नवीन पद निर्मितीमुळे होणारा वाढीव खर्च व त्या आर्थिक भारास व्यय कार्यासनाची मान्यता आहे/नाही	
९	नवीन कार्यालय निर्मितीकरीता पदनिर्मिती असल्यास नवीन कार्यालयात मूलभूत सोयी सुविधा उपलब्ध आहेत काय?	
१०	कार्यालयाचे बांधकाम ७५ टक्के पूर्ण झाले आहे /नाही.	
११	रिक्त पदाचा आढावा घेवून पदनिर्मितीचे प्रस्ताव आहे/नाही.	
१२	प्रस्तावित नवीन पदनिर्मितीचे सेवाप्रवेश नियम झाले आहेत काय?/नसल्यास त्यास लागणारा कालावधी प्रस्तावात नमुद केला आहे काय?	

३) अपंग अधिनियमानुसार अधिसंख्य पदे

१	विभागाचे/कार्यालयाचे नाव	
२	निर्माण करावयाचे पद	
३	दिव्यांगतवाचे प्रमाणपत्र	
४	दिव्यांगतवाचे तपशील	
५	दिव्यांगत्व अल्पकालीन / कायमचे	
६	अधिसंख्य पदाचा नेमका कालावधी	
७	आर्थिक भार	
८	व्यय शाखेचे अभिप्राय	

४) न्यायालयीन आदेशानुसार अधिसंख्य पदनिर्मिती

१	विभागाचे/कार्यालयाचे नाव	
२	मा.उच्च न्यायालय/सर्वोच्च न्यायालय/मॅट रिट याचिका नं व आदेशाचा दिनांक	
३	आदेशाचा थोडक्यात तपशील	
४	मा.न्यायलयाच्या आदेशानुसार पूर्वलक्षी प्रभावाने सेवेत सामावून घेण्याकरीता प्रस्तावित अधिसंख्य पदाचे नाव	
५	अधिसंख्य पदाचा कालावधी	
६	आकृतीबंध	अ) मंजूर आहे काय? होय /नाही
		ब) शासन निर्णयाचा दिनांक
७	आवश्यक पदाचा समावेश आहे /नाही.	
८	आवश्यक पदाच्या संवर्गातील मंजूर पद रिक्त आहे/नाही.	
९	आवश्यक पदांच्या वेतनश्रेण्या सेवा ९ ने तपासले आहे किंवा कसे.	
१०	आर्थिक भार	
११	व्यय कार्यासनाचे अभिप्राय	

५) परिविक्षाधीन उमेदवाराकरीता अधिसंख्य पदनिर्मिती

१	विभागाचे/कार्यालयचे नाव	
२	सरळसेवा/एमपीएसव्हारे परीविक्षाधीन यांचेकरीता अधिसंख्य पदनिर्मिती	
३	पदाचे नाव	
४	उमेदवारांची संख्या	
५	अधिसंख्य पदाचा कालावधी	
६	पदाची वेतनश्रेणी	
७	आर्थिक भार	
८	व्यय कार्यासनाचे अभिप्राय	

६) व्यपगत झालेली पदे पुर्णजिवित करणे

१	विभागाचे/कार्यालयचे नाव	
२	आकृतीबंध	अ) मंजूर आहे काय? होय /नाही
		ब) कधी
		क) शासन निर्णयाचा दिनांक
३	पदांचा तपशिल	अ) एकूण मंजूर पदे
		ब) भरलेली पदे
		क) रिक्त पदे
		ड) सहा महिन्यापेक्षा जास्त कालावधीतील रिक्त पदे
४	प्रस्तावित पदे कोणत्या कालावधीपासून रिक्त आहेत	
५	सदर रिक्त पदे पुर्णजिवित करण्याकरीता विभागाचे ठोस समर्थन	
६	आर्थिक भार	
७	व्यय कार्यासनाचे अभिप्राय	

७) रिक्त पदभरती

१	विभागाचे/कार्यालयाचे नाव		
२	आकृतीबंध	अ) मंजूर आहे काय? होय /नाही	
		ब) कधी	
		क) शासन निर्णयाचा दिनांक	
३	मंजूर पदे	अ) एकूण मंजूर पदे	
		ब) भरलेली पदे	
		क) रिक्त पदे	
		ड) सहा महिन्यापेक्षा जास्त कालावधीतील रिक्त पदे	
४	प्रस्तावित पदे कोणत्या कालावधीपासून रिक्त आहेत		
५	सदर रिक्त पदे भरण्याकरीता विभागाचे ठोस समर्थन		
६	आर्थिक भार		
७	व्यय कार्यासनाचे अभिप्राय		

८) बाह्ययंत्रणेव्वारे घ्यावयाच्या मनुष्यबळ सेवा

१	विभागाचे/कार्यालयाचे नाव		
२	आकृतीबंध	अ) मंजूर आहे काय? होय /नाही	
		ब) कधी	
		क) शासन निर्णयाचा दिनांक	
३	मंजूर पदे	अ) एकूण मंजूर पदे	
		ब) भरलेली पदे	
		क) रिक्त पदे	
४	गट क वाहनचालक /गट ड पदांची संख्या		
५	बचतीचे विवरणपत्र सादर केले आहे/नाही.		
६	शा.नि.क्र.२७.०४.२०२२ अन्वये बाह्ययंत्रणेने मनुष्यबळ सेवा घेण्याकरीता विहित पद्धतीचा अवलंब करावा.		
७	प्रस्तावात कंत्राटी पद हे शब्द न वापरता बाह्ययंत्रणेने घ्यावयाच्या सेवा असे नमुद करावे.		
८	आर्थिक भार		
९	व्यय कार्यासनाचे अभिप्राय		

९) अस्थायी पदांना मुदतवाढ

१	विभागाचे/कार्यालयचे नाव		
२	आकृतीबंध	अ) मंजूर आहे काय? होय /नाही	
		ब) कधी	
		क) शासन निर्णयाचा दिनांक	
३	मंजूर पदे	अ) एकूण मंजूर पदे	
		ब) भरलेली पदे	
		क) रिक्त पदे	
४	अस्थायी पदाचा आढावा घेणे.		
५	दर सहा महिन्यांनी अस्थायी पदांना मुदतवाढ देण्याचे अधिकार मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाना देण्याबाबत आदेश निर्गमित करणे.		